

SLOVENSKE SKUPNOSTI

Sekcija DEVIN-NABREŽINA

Marec 1990

Varujmo se sumljivih varuhov narave

Na sedanji stopnji družbenega in zlasti gospodarskega razvoja je povsem razumljivo in tudi hvale vredno, da se posveča čedalje večja skrb naravi in okolju na splošno. Skrajni čas je bil, da se narava (zemlja, teritorij) ne smatra več — v skladu s prevladujočo gospodarsko teorijo v zadnjem poldrugem stoletju — samo za enega izmed dejavnikov proizvodnega procesa, kot sta se sicer smatrala tudi kapital in delovna sila. V okviru takšnega modrovanja se je namreč praviloma pozabljal, da je narava nekaj živega, nekaj, kar je v tesni zvezi s človekom. Da se preprečijo in po možnosti odpravijo še hujše posledice brezobzirnega poseganja v naravo, so po Evropi in po svetu nastala gibanja »zelenih«, ki so ponekod, zlasti v Zahodni Nemčiji in Avstriji, začela krepko posegati tudi v vsakdanjo politiko.

Tudi pri nas so v zadnjih letih nastala »zelená« gibanja, ki imajo nekaj predstavnikov v deželnem svetu ter v občinskih svetih Trsta ter Gorice. Kot slišimo, se v zadnjih tednih skušajo organizirati tudi v devinsko-nabrežinski občini, saj so med drugim prav te dni nekateri njihovi predstavniki iz Trsta sklicali sestanek v Devinu.

Mislimo, da se ne motimo, če rečemo, da se temeljni smotri »zelenih« in cilji Slovenske skupnosti prav v ničemer ne bijejo. V Slovenski skupnosti se namreč zbirajo in se vanjo organizirajo pripadniki slovenske narodne skupnosti, ki so povečini zrasli v kmečkem okolju ali so s tem okoljem imeli oziroma še imajo najtesnejše stike. Zato se slovenski ljudje pri nas prav dobro zavedajo pomena in važnosti »zemlje« (narave) ter imajo do nje takšen odnos, kakršen ustreza njihovemu izvoru. Slovenska skupnost se torej nima kaj učiti od tukajšnjih, povečini novopečenih »varuhov narave«, saj sodi skrb za ohranitev zdravega okolja in predvsem skrb za čimbolj racionalno izkoriščanje teritorija (in zemlje nasploh) v sam vrh njenih političnih prizadevanj. To je v ostalem tudi naravno glede na dejstvo, da so oziroma so bili Slovenci pri nas tudi lastniki ogromne večine zemlje:

V zvezi z oživiljanjem »zelenih gibanj« v devinsko-nabrežinski občini pa moramo odločno zavrniti predvsem njihov še niti ne tako prikriti načrt, naj bi se Kras tako uredil, da bi najbolje služil meščanom za rekreacijo; domačini, se pravi Kraševci, pa v tem primeru ne bi imeli doma takorekoč nobene besede.

Potem ko so nam zaradi »javne koristi« pobrali na stotine hektarov zemlje (glej av-

dalje na 2. strani ■

Kulturni dom v Nabrežini končno postaja stvarnost

Nabrežinski kulturni dom je zopet razburil duhove v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu. Komunistom in socialistom očitno ne prija, da se bodo dela vendarle začela in da bo občinska uprava končno investirala tistih 400 milijonov, ki jih je prejela od gorske skupnosti. S tem denarjem bo občina obnovila poslopje bivšega otroškega vrtca na nabrežinskem trgu, v katerem bodo novi prostori občinske knjižnice, ki bo tako lahko bolje služila svojemu namenu. Načrti so bili dokončno odobreni in dela oddana na dražbi; opravilo jih bo nabrežinsko podjetje Marchesan, ki je med štirimi povabljenimi podjetji zagotovilo najboljše pogoje.

Končno se je torej začela uresničevati programska obveza domala vseh občinskih uprav iz poveljnih let. Vendar pot do tega ni bila lahka. Vsi se namreč spominjamo, da je že pred nekaj meseci prišlo do polemik v občinskem svetu in te polemike so se na zadnji februarjski seji zopet ponovile. Sprožili so jih, kot že rečeno, komunisti in socialisti z najrazličnejšimi pretvezami, a z eno zahtevo: občinska uprava naj odloži odobritev načrta. Namen te zahteve je lahko samo eden: onemogočiti županu Brezigarju in njegovi upravi, da začne z deli za to tako nujno potrebno poslopje. Še enkrat so torej prevladali strankarski interesi z volilno kampanjo na čelu, namesto da bi opozicija pošteno priznala, da je sedanja uprava končno uspela investirati denar, ki je bil tako dolgo v hladilniku.

Vendar pa ne gre tu samo za prvih 400 milijonov. Predsednik Sklada za Trst Calandrucio je namreč potrdil županu Brezigarju, da bo mogoče črpati potrebna sredstva za dograditev kulturnega doma iz Sklada samega. Gre za skoraj tri milijarde lir, ki naj bi bile razpoložljive v obdobju štirih let, tako da bo v prihodnjem petletnem mandatu kulturni dom lahko dogra-

jen in na razpolago vsem vaščanom. V prejšnjih dneh sta se odbornik za javna dela Igor Tuta in odbornica za kulturo Marinka Terčon sestala z načrtovalcem Kokorovcem in mu posredovala še zadnje pripombe v zvezi z izvršilnim načrtom, tako da bo mogoče v kratkem odobriti tudi načrt za gledališko dvorano.

Pa še nekaj je treba povedati v zvezi z razpravo o tem vprašanju. Komunisti, predvsem pa socialisti, so očitali Brezigarju, da je z izjemno naglico odobril načrt za gradnjo »privatnega kulturnega doma«, češ da hoče favorizirati zasebno strukturo namesto javne. Še zlasti sta bila v zvezi s tem strupena socialisti Caldi in Burger, ki sta poudarila, da je treba graditi najprej občinski kulturni dom, ki naj bo središče sožitja v občini... Res, izgledalo bi, da je socialistom sožitje izredno pri srcu (seveda, če upoštevamo, kar je izjavil Caldi za Il Meridiano, z italijanskim županom na čelu, »kajti čas je, da prenehamo s slovenskimi župani«).

Čudno zveni ta očitek, še zlasti zato, ker smo iz vrst SKGZ večkrat slišali očitek, da občina zavlačuje z odobritvijo načrta za sedež društva Igo Gruden, ki naj bi bil tista »privatna pobuda«.

Kje je resnica? Na sredi, kot običajno. Načrt za sedež društva Igo Gruden je bil odobren lansko leto poleti po sicer nekoliko hitrejšem, vendar v bistvu običajnem postopku. Načrti za občinski dom pa bi bili lahko že odobreni, ko bi opozicija ne izkoristila vsake priložnosti za zavlačevanje. Nikomur ni bilo do tega, da bi odobril načrte za sedež društva Igo Gruden nepremišljeno in hitro, prav tako pa se občinska uprava ne poslužuje prijemov namernega zavlačevanja, kot so to dejansko predlagali socialisti. To bi ne bilo zakonito in predvsem bi ne bilo pošteno. Brezigarjeva uprava pa je vedno dokazala predvsem pošten odnos do občanov. Tudi do tistih, ki socialistom niso pogodu.

Pogovor z načelnikom skupine SSk Martinom Brecljem »Pravice manjšin so občečloveške vrednote«

Kot je znano, bomo 6. in 7. maja tudi v devinsko-nabrežinski občini šli na volišča, in sicer za obnovitev občinskega sveta. Zdaj je torej za krajevne politične stranke in predstavnike čas, da polagajo obračune opravljenega dela in oblikujejo smernice za naprej. V tem okviru smo prosili za pogovor Martina Breclja, ki je v zadnjih petih letih načeloval svetovalski skupini SSk v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu, sicer pa je po poklicu časnikar in v službi pri Primorskem dnevniku.

SSk je v iztekajoči se mandatni dobi bila ena glavnih političnih sil, ki so upravljale občino. Kako ocenjuješ delo, ki ga je opravila najprej v zavezništvu s KD in PSI, v drugi polovici mandata pa v sodelovanju s KD, neodvisnim Tuto in zelenim Certom?

O upravah oziroma o upravnih zavezništvih, ki sta vodili občino v zadnjih petih letih, je mogoče marsikaj reči, težko pa bi jima bilo očitati nedelav-

dalje na 3. strani ■

Širši sekcijiski odbor zasedal v Medji vasi

Resna priprava na volitve

Konec februarja so se člani in prijatelji naše sekcije sestali na odprti seji v Medji vasi. Ta sestanek spada v sklop napovedanih predvolilnih sej, s katerimi skuša sekcija opozoriti občane na opravljeno delo in obenem prisluniti potrebam domačinov, saj je zlasti po naših kraških vaseh še mnogo dela, ki čaka bodo občinsko upravo.

Lepo število članov je tokrat uvodoma pozdravil pokrajinski tajnik SSK Miro Opelt, ki je natančno osvetlil trenutni politični položaj in zlasti poudaril, da smo priča načrtnemu izpodirvanju Slovencev (še posebej predstavnikov naše stranke) iz vseh javnih uprav. Takšno politiko so začeli uvajati socialisti z izgovorom, da naša stranka ni prepustila županskega mesta v devinsko-nabrežinski občini Caldiju, očitno pa se za negativnim odnosom do manjšine strinjajo tudi ostali partnerji levosredinske večine na Tržaškem. Opelt je podčrtal, da nam stranke vladne večine odvzemajo že pridobljene pravice, saj smo priča zavračanju slovenskih prošelj, zanikanju pravice slovenskim rajonskim svetovalcem, da se izražajo v materinščini, prepovedim manifestacij proti Maccanicovemu zaščitnem zakonu na Trgu Unità, ki jih organizira prof. Pahor itd. Vse to po mnenju pokrajinskega tajnika sodi v načrt, da pride do diskusije zaščitnega zakona tedaj, ko bomo dejansko uživali čim manj pravic. Opelt se je dotaknil tudi brezpotrebne polemike goriške SSK glede Pahorjevega protestnega shoda na Travniku ter položaja v SKGZ, ki hoče, vsaj z besedami, postati širša in bolj demokratična organizacija, v resnici pa je po zadnjem občnem zboru zašla skoro izključno v roke komunistom. Ob koncu je Opelt omenil še spremembe v Sloveniji in izrazil upanje, da bi zamejski Slovenci že enkrat postali subjekt in ne le predmet za našo matično domovino.

Sekcijiski tajnik Terčon je priporočil, naj vsi zavedni Slovenci strnejo svoje vrste in naj se skušajo enotno in samozavestno zadržati na volitvah, saj bo ta preizkušnja zlasti za Slovence izredno pomembna. Ob sedanji krizi komunistov, za katere je volilo pri nas veliko število Slovencev, mora prav Slovenska skupnost jamčiti manjšini vse pravice, ki ji pripadajo. Prepričani smo, je dejal sekcijiski tajnik, da se slovenski volilci ne bodo pustili več zavajati s praznimi »parolami«, ampak da bodo strnili svoje vrste ob edini, samostojni slovenski stranki, kjer je prostora za vse Slovence najrazličnejših svetovnih nazorov.

Sledilo je natančno poročilo župana Brezigarja o opravljenem delu in o že odobrenih načrtih, ki jih bo začela občina vsak čas uresničevati. Župan je posebej poudaril hudo finančno stisko vseh javnih teles, in seveda tudi naše občine, ki je večkrat v resnih težavah predvsem, ko gre za izvedbo manjših del, medtem ko je za večje posege veliko lažje dobiti sredstva. Sedanja občinska uprava je vsekakor izpeljala več pomembnih del, česar pa ne moremo trditi za pokrajinsko upravo. Slednja, odkar ni v odboru več predstavnika SSK, ni sposobna opraviti niti najnujnejših del. Dovolj naj bo primer mavhinjske ceste, ki se je udrla že pred več kot petimi leti in je tržaška pokrajina, kljub pismenim obvezam, do-

slej še ni popravila. Brezigar je izrazil upanje, da bomo Slovenci še naprej soupravljali našo občino, saj samo s svojo prisotnostjo lahko zagotovimo, da bodo potrebe domačinov prišle vedno v poštev.

Uvodnim poročilom je sledila živahna diskusija, v kateri so prišle do izraza predvsem potrebe po večjem informiranju domačinov o delovanju uprave, potreba po vsestranskem zavzemanju za manjšinska vprašanja, obenem pa tudi zahteva po reševanju nič manj pomembnih vprašanj posameznih vasi. Še posebej je bilo govora o nedeljskih izletnikih, ki se večkrat brezobzirno sprehajajo tudi po zasebnih zemljiščih in povzročajo škodo. Problem zase so tudi člani italijanskega alpinističnega društva, ki brez dovoljenja prizadetih markirajo nove steze po našem Krasu.

Svet sekcije je imenoval tri komisije za pripravo na volitve: komisije za kandidate, za program in za finance, ki se bodo sestale že v naslednjih dneh, ker se hočejo čim bolj pripraviti na bližnje volitve. Sklenjeno je bilo, da bo SSK šla v volilni boj konstruktivno in da bo iskala stike z vsemi demokratičnimi silami, ki so dovzetne za probleme slovenske manjšine in ki se zavzemajo za sožitje ter medsebojno sodelovanje.

Varujmo se...

■ nadaljevanje s 1. strani

tocesto, naftovod, plinovod, daljnovod) in s tem povsem izmaličili lice našega Krasa, potem ko so iz raznarodovalnih in tudi maščevalnih razlogov sezidali ob robu tržaškega Krasa, od Opčin do Štivana, vrsto naselij za prebežnike iz Istre in s tem v bistvu zagospodarili na lepem delu slovenskega narodnostnega ozemlja, bi nas zdaj iz lažnih naravovarstvenih razlogov radi kratkoma utišali tudi na zemlji, kjer smo od zmeraj doma, na zemlji, do katere drugače čutimo kot tisti, ki nanjo gledajo kot na teritorij za rekreacijo. Takšna gledanja novih in starih zelenih so v bistvu za pripadnike slovenske narodne manjšine še nevarnejša od tako imenovane cementifikacije, proti kateri se ti ljudje tako na široko ustijo.

Končno moramo ugotoviti še naslednje: dobro vemo, da se »zelena gibanja« pri nas oživljajo v času, ko manjkata slaba dva meseca do občinskih volitev. Očitno je, da bi slovenske domačine v devinsko-nabrežinski občini hoteli nekateri krogi dokončno »utišati« tudi v občinski upravi. V ta namen jim pridejo prav tudi »zeleni«, potem ko so propadli poskusi, da bi nas »spravili v kot« s pomočjo raznih univerzalizmov (KPI, PSI, KD itd.). Res je, da imamo Kraševci »trde glave«, toda tako neumni le nismo, da ne bi vedeli, kam pes taco moli (čprav je »zelena«).

10 let pobrateni z Bujami

Devinsko-nabrežinska in bujska občina sta priredili proslavo ob desetletnici pobratenja. Sklepnost slovesnost je bila v soboto, 17. februarja, v Bujah, kamor je odpotovala delegacija občinske uprave, ki so jo sestavljali župan Brezigar, podžupan Gobbo, odbornica za kulturo Terčonova, podpisnik listine o pobratenu Škerk ter tajniki sekcij SSK Terčon, KD Lenarduzzi in PSI Burger.

Srečanje z delegacijo bujske občine, ki jo je vodil župan Benolič, je bilo nadvse pristrčno. V pozdravnem nagovoru je Benolič poudaril pomen te obletnice in obnovil glavne etape sodelovanja med občinama, s posebnim poudarkom na pomenu, ki jih imajo taki stiki v okviru širših italijansko-jugoslovanskih odnosov.

Župan Brezigar pa se je v svojem nagovoru še zlasti zaustavil pri vlogi manjšin, slovenske pri nas in italijanske v Bujah, ter poudaril, da sta si manjšini zadali nelahko nalogo povezovalca z namenom, da pripomoreta k premostitvi zgodovinskih pregrad, ki dejansko še obstajajo, a so se v zadnjem času bistveno ublažile. Brezigar je ob tem naglasil, da morata manjšini skrbeti vsaka v svojem okolju za ohranjanje svoje identitete in svoje kulture ter da so stiki med občinama — ki sta si sicer različni, a želita vsaka v svoji sredi izpostaviti prisotnost manjšin — obojestransko koristni.

Slovesnosti sta se udeležila tudi podpisnika listine o pobratenu Albin Škerk in Valentin Jakac, ki sta izrazila zadovoljstvo, da se pobratenje še vedno ugodno razvija.

Na sliki: župan Brezigar je kolegi Benoliču poklonil izdelek iz nabrežinskega kamna.

Pogovor z načelnikom svetovalske skupine SSk Martinom Brecljem

»Pravice manjšin so občečloveške vrednote«

■ nadaljevanje s 1. strani

nost ali celo negibnost. Dejansko sta opravili veliko dela, kot je na nek način priznala celo opozicija, ko je govorila o njuni »vroči dejavnosti«. Kar se tiče kakovosti in usmerjenosti tega delovanja, pa bi poudaril, da so se naši upravitelji vseskozi držali programa, ki ga je pred petimi leti predstavil občinskemu svetu župan Bojan Brezigar. To se mi zdi pomembno poudariti, kajti šlo je za program, ki je izhajal iz uravnovešene vizije razvoja celotne občine in ki so ga v zapletenem rojevanju prve upravne večine dejansko sooblikovale in odobrile vse pomembnejše stranke v občini, se pravi poleg SSk še KPI, KD in PSI.

Ena izmed temeljnih smernic tistega programa je zadevala družbeno-gospodarski in urbanistični razvoj občine. Koliko je bilo od tega uresničeno?

Mislím, da je v petih letih, ki so za nami, naša občina napravila v tem oziru pravi kakovostni skok. Bil je to čas, v katerem smo uredili ali vsaj zagotovili začetek urejevanja cele vrste infrastruktur, struktur in služb, od kanalizacije do metanizacije, od zdravstvenega okraja s sedežem v Nabrežini do vzgojno-izobraževalnega centra s sedežem v Sesljanu, od prostorov za kulturo in šport do kakovostnega dviga otroških vrtcev, od prizadevanj za rast krajevnega gospodarstva do posegov za varovanje in ovrednotenje naravnega okolja. Bil je to tudi čas, v katerem so pognale nekatere zelo pomembne pobude zasebne narave, kot sta zlasti razširitev štivanske papirnice in načrtovanje turističnega središča v Seslanskem zalivu, okrog katerega bi se morale okrepiti tradicionalne gospodarske dejavnosti, a tudi zrasti nove na vsem občinskem in širšem območju.

Prav okrog teh dveh pobud pa se je dvignilo tudi veliko polemik...

Prahu je bilo in je toliko, da je že težko videti srž problemov. Poudariti želim, da ni v občinskem svetu nobena od pomembnejših političnih sil nikoli postavila v dvom bistva teh dveh pobud. Tako je občinski svet soglasno odobril prvi lotizacijski načrt za razširitev štivanske papirnice in se je potem le del opozicije samo delno vzdržal ob odobritvi drugega lotizacijskega načrta. Kar zadeva Seslanski zaliv, pa bi rad opozoril, da so bile temeljne smernice njegovega turističnega razvoja določene že v splošnem regulacijskem načrtu, ki ga je devinsko-nabrežinski občinski svet praktično soglasno odobril leta 1984, t.j. še pod tedanjo levičarsko upravo. V sedanji mandatni dobi smo začeli le uresničevati tiste splošne smernice, in sicer z odobritvijo načrta, ki jih je za novo družbo lastnico Finsepol izdelal arhitekt Renzo Piano. Pri vsem tem ni prišlo do nikakih bistvenih sprememb, ne kar zadeva turistično namembnost področja, ne kar zadeva razsežnost posegov.

Očitno pa je tudi izvajanje že sprejetih splošnih smernic lahko problematično in težavno.

Prav gotovo. Rekel bi celo, da je pri uresničevanju tako velikih načrtov vedno tudi nekaj tveganja. Tega se posebno zavedam kot predstavnik manjšinskega življa, toda po drugi strani skupno z drugimi ocenjujem, da v obeh omenjenih primerih gre za tveganje v mejah pameti. Poleg tega ne smemo pozabiti, da bi tvegano bilo tudi in še bolj, ko bi zamujali ponujajoče se priložnosti in odlašali z reševanjem problemov, kajti zamujene priložnosti se ne vračajo in nerešeni problemi degene-

rirajo — ali pa jih drugi začenjajo reševati namesto nas.

Kar se predstavnikov SSk tiče, bi poudaril, da smo se tudi v teh primerih skušali odkrito in pogumno spopadati s stvarnostjo in tvorno posegati vanjo v zavesti, da ima slovensko prebivalstvo, ki je tu doma, pravico in dolžnost sooblikovati usodo in podobo teh krajev. Ko bi se držali ob strani, bi drugi vskočili na naša mesta in šli naprej brez nas in mogoče celo proti nam.

Kaj pa prizadevanja v prid sožitja med Slovenci in Italijani, ki so tudi bila med temeljnimi smernicami upravnega programa izpred petih let?

Odprtost, ki sem jo pravkar omenil, skušamo uveljavljati tudi in predvsem v tem za nas posebno važnem smislu. Govorim o potrebi po odprto-

Martin Breclj

sti, ker je za našo narodnostno skupnost med glavnimi problemi, kako doseči, da bi naše potrebe in zahteve, a tudi naše ponudbe in predloge razumeli in sprejeli zlasti tisti, ki so od nas oddaljeni ali celo do nas odklonilno razpoloženi. No, mislim, da so naši upravitelji z županom Brezigarjem na čelu v zadnjih petih letih marsikaj dosegli tudi s tega vidika. To je bilo mogoče zapaziti že v samem občinskem svetu, v katerem so v teh petih letih postopno izginevale razne nacionalistične ostrine in sta vzporedno rasla vzajemno razumevanje in spoštovanje. Omenim naj le svetovalca, ki je na začetku mandata imel odklonilen odnos do uprave zaradi slovenskega župana, a ki zdaj ne samo sodeluje z istim županom, ampak celo podpira ukrepe v prid slovenskega življa, kot je bila prodaja sedeža devinskima zboroma, česar nekateri drugi, tradicionalno nam bližji svetovalci, niso znali ali celo hoteli storiti.

Prav vprašanje narodnosti župana je bilo v središču prejšnje volilne kampanje in, sodeč po nedavnem izrekanju devinsko-nabrežinskih socialistov za italijanskega župana, ni izključeno, da se bo to ponovilo.

Resnici na ljubo mislim, da mi postavljamo vprašanje na drugačen način. SSk je res že večkrat zahtevala slovenskega župana, a ne zgolj zaradi narodnosti. Vedno je tudi poudarjala, da je v danih razmerah slovenski župan 1. poroštvo, da se vsak občan lahko obrača nanj v svojem jeziku in da je v svojem jeziku tudi razumljen, kar v narodnostno tako mešani občini, kot je naša, ne more biti postranskega pomena; 2. poroštvo, da se dosledno spoštujejo razne narodnostne pravice slovenskega prebivalstva, ki bi jih sicer moral zagotavljati zaščitni zakon. Naša zahteva po slovenskemu županu torej ni bila izraz nacionalizma, ampak zavzemanja za narodnostno enakopravnost. In mislim, da bi za takšno argumentacijo moral biti dovzeten vsakdo, ki pošteno misli. Seveda pa so v naši predstavniki demokraciji odločilnega pomena »številke«. SSk je uspelo uveljavljati ta in druga svoja stališča, le v kolikor si je znala pridobiti zadostno zaslombo tako pri volilcih kot pri političnih partnerjih.

Čemu je po vašem treba pripisati rastočo polemičnost, ki jo je v zadnjih časih opaziti pri sprejemanju skorajda vseh pomembnejših sklepov devinsko-nabrežinskega občinskega sveta?

Vzrokov je prav gotovo več. Večkrat je polemičnost povezana prav s pomembnostjo odločitev, ne bi pa izključeval niti senčnejših osebnih lastnosti in odnosov. Mimo tega pa mislim, da je v ozadju te polemičnosti vedno deloval tudi izrazito politični oziroma strankarski dejavnik. Odkar je PSI leta 1988 prelomila v upravno večino, so mnogi, zlasti pa socialisti in komunisti, bili prepričani, da so Brezigarjevi upravi dnevi šteti. O tem niso dvomili socialisti, ki so v tej svoji gotovosti izstopili iz večine, še preden bi se dopolnil čas za tako imenovano »štafeto«. A prepričani so bili tudi komunisti, ki so odklonili ponudbo, da bi pristopili k upravnemu zavezništvu s tem, da bi v občinski odbor vstopil svetovalec Vocci, ki je bil izvoljen na komunistični listi kot neodvisen. Toda minili so dnevi, tedni, meseci in leta in Brezigarjevi upravi je uspelo priti do konca mandata, in sicer z dobrim obračunom. Očitno pa to ne gre v račun ne PSI ne KPI.

Kakšno voščilo bi izrazil ob koncu sedanje in ob začetku nove faze krajevnega upravno-političnega življenja?

Vsekakor bi bili zaželeni strpnejši odnosi med vsemi, ki sooblikujemo upravno in politično življenje v občini. Kar zadeva SSk, pa mislim, da njeno misel in dejanje opredeljujejo vrednote, kot so narodna samobitnost, politični pluralizem, socialna pravičnost, navezanost na teritorij ipd., ki se v današnjem času silnih sprememb razodevajo mogoče bolj kot kdaj prej v vsej svoji aktualnosti. Pozval bi zato Slovence, da bi se ob njih strnili brez predsodkov v večjem številu kot doslej, pa ne zato, da bi se zapirali, ampak zato, da bi lahko stopili v odnos do drugih v večji polnosti, kot osebek.

Izrazil bi tudi pričakovanje in upanje, da bi z novimi spoznanji, ki osvajajo svet, prodirala tudi zavest, da so manjšinske skupnosti, kakršna je naša, nekaj pomembnega in dragocenega — za vse. Takšne skupnosti so prav zaradi svoje krhkosti in izpostavljenosti lahko npr. posebno občutljiv pokazatelj, kaj je v prid in kaj v škodo širše družbe, poleg tega lahko opravljajo pomembne povezovalne vloge itd. Sicer pa smo v današnjem svetu, ki je vse bolj povezan v celoto, v eni ali drugi obliki manjšinci vsi ljudje, zaradi česar smemo danes čisto konkretno trditi, da boriti se za pravice manjšin pomeni boriti se za občečloveške pravice.

Odobren proračun za leto 1990

KPI in PSI brez besed

Devinsko-nabrežinskim komunistom in socialistom je »uspelo« dokazati, da ni točen ljudski pregovor, po katerem »kdor molči, ta pritr-di«. Ta »zgodovinski« podvig so predstavniki KPI in PSI napravili na seji občinskega sveta, ki je bila 23. februarja: na njej namreč niso črh-niti niti besedice o proračunu za leto 1990, kljub temu pa so glasovali proti njegovi odobritvi. Proračun je bil potem vseeno odobren, in si- cer z 11 glasovi KD, SSK, neodvisnega Tute in zelenega Certa, med- tem je bilo proti 8 svetovalcev KPI in PSI (neofašist Quadracci je bil odsoten). A pojdemo po vrsti.

Proračun je odbor predstavil občinskemu svetu že 5. februarja skupno s proračunskim in programskim poročilom za triletje 1990-92. Dokumenta je tehnično obrazložil pristojni odbornik Giovanni Gobbo, politično poročilo pa je podal župan Bojan Brezigar. Spričo bližajočih se volitev se Brezigar v svojih izvajanjih ni toliko ustavljal pri analizi proračunskih postavk in pri osvetljevanju novih nalog, ampak je po- dal predvsem obračun opravljenega dela v iztekajoči se mandatni dobi.

Brezigar je poudaril, da je njegova uprava v teh petih letih delo- vala predvsem v dve smeri, in sicer v smeri utrjevanja sožitja med občani ob ohranjanju in razvijanju kulturnih značilnosti vseh kompo- nent ter v smeri družbeno-gospodarskega razvoja občine. Z zadovolj- stvom je ugotovil, da so bili napori v obe smeri poplačani s pomemb- nimi dosežki. Kar zadeva vprašanje sožitja, je namreč mogoče ugo- toviti, da v zadnjih letih v naši občini ni prišlo do hujših nacionalistič- nih ali šovinističnih izpadov ter da se utrjuje ozračje medsebojnega razumevanja.

Župan je nato govoril o dosežkih na področju družbeno-gospo- darskega razvoja občine. Med pridobitvami, ki bodo bistveno prispe- vale k njenemu nadaljnjemu razvoju, je omenil začetek metanizacije občinskega ozemlja, prizadevanja za turistično ovrednotenje Sesljan- skega zaliva in z njim celotnega občinskega in še siršega območja ter razširitev štivanske papirnice, ki bo odprla nova delovna mesta, a bo predvsem zajamčila ohranitev že obstoječih.

Županovo poročilo je bilo res izčrpno, komunisti in socialisti pa na naslednji seji občinskega sveta niso k njemu nič pripomnili. Po seji so tisku izjavljali, da so molčali iz protesta, češ da jih uprava premalo upošteva. Izgovor je res svojevrsten, saj bi po tej logiki morale mol- čati vse politične sile, ki so kjerkoli v opoziciji. Verjetno pa je komuni- ste in socialiste motilo nekaj drugega, in sicer da je Brezigarjevi upravi uspelo uspešno zaključiti mandat kljub izstopu PSI iz večine ter kljub številnim polenom, ki jih je dobivala pod noge.

Kompleten servis na pobudo občine

Kako napeljati plin

Nova pobuda z namenom, da lahko čim večje število občanov devinsko-nabrežinske občine napelje metan v svoja stanovanja. Gre za sporazum, ki sta ga sklenila Slovensko deželno gospodarsko zdru- ženje in tržaško združenje obrtnikov Associazione degli Artigiani ter h kateremu je pristopila Hranilnica in posojilnica iz Nabrežine. Pobu- do so predstavili v petek, 2. marca, na sedežu SDGZ v Trstu pred- sednik združenja obrtnikov Ret, predsednik obrtne sekcije SDGZ An- dolšek, predsednik Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice iz Na- brežine Zidarič, glavni ravnatelj podjetja ACEGA Romanò in devinsko- nabrežinski župan Brezigar.

Za kaj pravzaprav gre? Napeljava metana v stanovanje je nekaj zelo enostavnega za tiste družine, ki že imajo ogrevanje na plin GPL, za vse ostale pa je še kar zahtevna. Glede na to, da bo ACEGA isto- časno priključilo na omrežje veliko področje — najprej Sesljan in Vi- žovlje, kmalu nato pa še Nabrežino — je treba pričakovati, da bo med občani zanimanje veliko in da se bodo pojavili številni obrtniki, ki bo- do storitve ponujali po nižji ceni, a brez pravih jamstev. Obe obrtniški združenji sta tako izdelali seznam 25 obrtnikov, ki bodo jamčili vna- prej določene cene in tudi kakovost opravljenega dela, kajti vsi bodo predhodno opravili tečaj, ki ga bo organiziralo podjetje ACEGA. Po- leg tega bodo obrtniki sami, preko svojega urada v Nabrežini, poskr- beli za vse birokratske formalnosti, tako da občanom ne bo treba ho- diti v Trst in čakati vrsto za podpis pogodbe in druge formalnosti.

K pobudi je, kot rečeno, pristopila tudi nabrežinska hranilnica, ki je pripravljena nuditi vsem, ki se bodo odločili za metanizacijo pre- ko omenjene konvencije med obrtniki, posojilo do 5 milijonov lir za opravilo del, ki ga bo mogoče vračati v majhnih obrokih. Tako bodo občani poleg samega priključka, ki stane nekaj sto tisoč lir, tudi ob- novili ali vgradili centralno kurjavo, če je pač nimajo.

Na tiskovni konferenci je župan Brezigar poudaril, da predstavlja metanizacija občine sedaj stvarnost, torej izpolnjeno programsko ob- vezo izpred petih let. Dodal je, da dogovor s podjetjem ACEGA pred- videva napeljava zemeljskega plina v celotno občino, kar je vsekakor zelo pozitivno, saj je obstajala bojazen, da ne bi mogli zagotoviti pli- na nekaterim vasem. Te bojazni sedaj ni, čeprav je seveda res, da bodo dela trajala več let in da bodo najbolj oddaljeni zaselki prejeli plin po sorazmeroma dolgem času.

Kakovostni skok ŠD Grmada

Kakih 15 mladih iz različnih vasi naše občine se je zbralo in pod okriljem Športnega društva Grmada Hobles ustanovilo jamarski odsek, ki bo raziskoval predvsem naše kraško podzemlje. Isto društvo pa je prav v tem času dobilo dokončni se- dež, in sicer v prostorih osnovne šole v Mavhin- jah, ki že nekaj let ne služijo svojemu prvotnemu namenu.

Oba ta dogodka so člani in prijatelji društva slo- vesno obeležili v petek, 2. marca, na večeru, ki je seveda potekal v novih društvenih prostorih. Ude- ležence je pozdravil predsednik Pavel Ferluga in izrazil prepričanje, da oba dogodka predstavljata kakovostni skok v delovanju društva, ki ima sicer za seboj razmeroma kratko zgodovino. Novousta- novljeni jamarski odsek sta nato predstavila Franc Fabec in Igor Gabrovec ter med drugim povedala, da se njuna skupina lahko že ponaša z odkritjem dveh jam, ene v bližini Praprta in druge severo- vzhodno od Mavhinj. Njuna izvajanja je dopolnil in popestril Tomaž Fabec s prikazom diapozitivov.

Na slovesnosti sta voditeljem in članom dru- štva čestitala Jurij Kufersin v imenu Združenja slo- venskih športnih društev ter Ennio Bogatec v ime- nu ŠD Mladina iz Križa. Navzoče je nagovoril tudi župan Bojan Brezigar. Spomnil je, da je ŠD Grma- da Hobles že peto slovensko društvo, kateremu je občinska uprava v zadnjih letih priskrbela sedež, sicer pa je izrazil zadovoljstvo, da se bo ŠD Grma- da Hobles odslej ukvarjalo poleg z rokanjem tudi z ja-marstvom, saj je prav, da se z raziskovanjem in vrednotenjem Krasa bavimo tudi in predvsem Slovenci, ki smo na Krasu doma.

Nemarnost, ki je že pravi škandal!

Skoraj ne mine mesec, ne da bi naši občinski upravitelji opozorili pokrajinsko upravo, naj popra- vi cesto Mavhinje-Cerovlje, katere cestišče se je udrlo. In pokrajina vsakič obljubi, da bo nemu- doma poskrbela, a minila so že leta in cesta še čaka na popravilo. To je pravi škandal! Sploh so pokrajinske ceste pri nas izredno slabo vzdrževane in zato nevarne za promet. Bo treba počakati na nesrečo, da se bodo stvari premaknile?!